

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvezemski nedelje in praznike ter velja po pošti prejemam za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petrostopne petit-vrste po 14 h, če se oznanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knafliovih ulicah št. 5. — Upravnemu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t.j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnemu telefon št. 85.

V imenu zagovorništva!

Iztekli sta pred kratkim dve sodbi deželnega sodišča, obe v demonstracijskih zadevah. Eno je izdalot kot prva stopnja, drugo kot prizivna oblast. Obe sodbi sta sicer malenkostni, v kolikor se to o kazenskih obsodbah, katere se dostikrat še leta pozneje obsojenemu skeleču zarežejo v meso, sploh trditi more. V oben slučajih izrekla se je obsodba na podlagi izpovedbe orožnika, katera pa je bila v nasprotju z zaprisezeno izpovedbo meščanskih prič.

Politički bodo o teh sodbah morda drugače sodili, kakor mi pravniki! Za politiki pa bo šla tudi masa ljudstva, katera vidi v demonstrantu le političnega prestopnika, kar je tudi. Če vidijo nemški listi v ruskih anarhistih - morileh le politične hudočnike, bode pač nam tudi dopuščeno, označiti ljubljanske demonstrante za politični prestopnike. Da sodijo v takih zadevah naši politiki drugače od sodnikov, ima svoj izvor v tem, da se politik tako težko da prepričati o neodvisnosti naših sodnikov, o kateri smo mi pravniki trdno prepričani. Ta ali oni politik še vedno misli, da je sodnik le orodje v rokah državne oblasti in da živimo, v kolikor je to mogoče, še vedno v časih, ko je vrhovni angleški sodnik lord Jeffreys kralju Jakobu II. na ljubo v enem mesecu obesil, razvedril, na grmadi sežgal in oglavil 320 večinoma nedolžnih ljudi.

Mi pa verujemo v neodvisnost naših sodnikov. In ker so v senatih sedeli tudi slovenski sodniki Polec, Vedrnjak in Andolsek, brez katerih soglasja bi se zgorajšnji dve sodbi niti izrekli ne bili, nimamo niti najmanjšega dvoma, da so sodniki vestno in s preudarkom sodili. To je za nas dognana stvar! In če nam je dopuščena posebno v očigled ostrega postopanja višjega deželnega sodišča v Gračcu skromna politična pripomba, bodi opozorjeno na Macaulaya, ki je, oziraje se na Jeffreysovo »krvave asise« takole pisal: Die getäuschte Volksmasse kann, wenn einmal das Gemetzel auf dem Schlachtfelde vorüber ist, kaum zu nachsichtig behandelt werden. Diese Regel, welche so augenscheinlich der Gerechtigkeit und Humanität zusagt, wurde nicht nur beobachtet, sondern sie wurde — namreč pri »krvavim assah« — umgekehrt. Tako eden najrazsvetlenejših duhov, kar jih je Angleška rodila. Deželno sodišče, katero je izreklo še precej rahle kazni, je to načelo nekaj upoštevalo; graško nadodišče ga pa zanika. Kje tici večja modrost, o tem bo sodila prihodnost!

Vendar pa moramo k omenjenima sodbama dostaviti nekaj pravniških pripomb. Obe sta iztekli ob roki izpovedbe priče-oroznika, nobena se ne ozira na zapravo izpoved civilnih prič. Obe napravljate vtisk, da je sodišče smatralo izpovedorožnika za absolutno verjetno, v vsakem oziru nedotakljivo in proti vsaki zmoti imunno. Vodstvo razprav, ki je bilo pri obeh v roki viceprezidenta Pajka, pa nas je še bolj potrdilo v mnenju, kakor da bi veljal za sodnike principorožniške nezmotljivosti. Ker so pa ječeše polne demonstrantov, in ker pridejo težji slučaji še le na vrsto, potem je, ako se omenjeni princip ukorenini v sodniško prepričanje, uspešno zagovorništvo sploh nemogoče.

Ali sodniško prepričanje je končno vendar nekaj subjektivnega. Tudi sodnik je človek, slaboten človek, kakor vsak drug. Njegovo, dostikrat usodenpolno prepričanje se ustvarja med razpravo, potem, ko so se začuli dokazi, ko se je začul zagovornik, katerega pa imajo pri naših sodiščih žalibog še obilokrat za nepotreben balast, ki se radi lepšega s sabo vlači. Ta zagovornik pa ima po zakonu neomejeno pravico, z vztrajnostjo sodelovanja — če se smeemo tako izraziti — pri ustvaritvi sodniškega prepričanja! To neskrajeno sodelovanje zagovornika je conditio sine qua non postavno dopuščenega zagovorništva, kar je tudi najvišji sodni dvor izrekel s svojo odločbo z dne 20. svečana 1880 štev. 12.696. (Unbehindert muss die Vertheidigung alles vorbringen können, was zum Nachweise von That-sachen dient, welche Schuldlosigkeit, oder doch mindere Schuld zu begründen geeignet sind).

Temu načelu po našem mnenju vodstvo oben za omenjeni dve sodbi merodajnih obravnav ni odgovarjalo. Tukaj omenjamemo le mimogrede nazora državnega pravdnika namestnika g. dr. Pajniča, ki je hotel preprečiti zaprisko neke priče, ter se pri tem postavil na stališče, da je vsak, ki se je v septembarskih dneh prikazal na ljubljanskih ulicah, sumljiv rabuk in torej za verodostojno pričo nesposob. Če bi se uveljavili ta nazor, bi bili vsi obtoženi brez vsakega zagovorniškega sredstva, in državni pravnik, ki zastopa tak nazor, se kardinalno pregreši zoper dolžnosti, katere mu izhajajo iz § 3. kazenskega postopnika. Sodišče je nazor zavrnilo, ker ga je brez dvojbe smatralo za prazno juristično šalo! Bolj nevarna pa se nam vidi tendenca pri vodstvu razprav, katera očitovidno zasleduje namen, da naj bi se ničesar ne razpravljalo o verodostojnosti orožnikov. Ta tendenca

starega policijskega sistema dandasnes ne more biti več opravičena, je bila pa pri našem deželnem sodišču tudi pred zadnjimi demonstracijami močno v navadi. Če je zagovornik kritiziral verodostojnost orožnika, se mu je kaj rado zagrozilo, da se mu odvzame beseda. Orožnik je bil nedotakljiv!

In to nedotakljivost se hoče — vsaj mi imamo ta vtisk — prenesti tudi k demonstracijskim pravdam. V imenu zagovorništva pa se moramo z vso odločnostjo proti temu izreči, ker je drugače zanesljiva justitia nemogoča.

Je namreč gola istina, da je pri takih demonstracijah orožnik — markantnejši slučaji so seve izvzeti — prav nezanesljiva priča. Ne nezanesljiva, to bi bil morda neumesten izraz, pač pa priča, ki je zmotan in fiksni idejam prav zelo povržen. Drastično nam je to pokazala Komanova razprava. Ritmojster Lelleg, ki ima vsa toliko inteligence, kot cela kompanija orožnikov, je pri razpravi pošteno priznal, da je na marsikaj pozabil, in da torej zanesljivih dat izpovedati ni vstan. Čisto naravno! Vojak, ki naj v kritičnih položajih mir dela, obdan je takorekoč s kaosom, v katerem vse mrgoli, v katerem vse vre. Oseba se lahko zamenja z drugo, in pri najboljši volji dotičnika, se mu lahko rode v možganih domišljije, ki so resnici toliko podobne, kakor je podoben osel plemenitemu arabskemu konju. Kake so resnične razmere, posnamemo iz govorov vojnega ministra, ki je odkrito pred celo Evropo priznal, da so bili vojaki 27. pešpolka tako razburjeni, da so pričeli na množico streljati, in to v trenotku, ko k temu niti povelja imeli niso. In take priče naj bodo potem nedotakljive in edini temelj oso-depolnemu prepričanju naših sodnikov? To je nemogoče! In zatorej, ako hoče sodišče dovoliti otočenem pravnicu obrambo, mora jim v najobširnejši meri dopustiti, da se preiše verjetnost orožniških izpovedeb. Smatrati take izpovedi za nezmotljive, bil bi korak, katerega bi sodniki niti pred zakonom, niti pred svojo vestjo opravičiti ne mogli. Če bi se — exempli causa — trdilo, da je oficir poučeval svoje podložnike, kako naj izpovede pred sodiščem, dotičnega dokaza sodišče ne sme zavrniti, ker bi se ž njim, ako se posreči, vrgla bengalična luč po verjetnosti in zanesljivosti vseh orožniških izpovedeb! To leži na dlani, in položaj ne postane drugačen, in naj viceprezident Pajk še tolikokrat grozi z odvetjem besede zagovornikom, ki so se podali na to polje. Nasprotno, zagovorniki, če hočejo opravljati svoj posel v duhu zakona, so tudi pri bodočih raz-

pravah strogo dolžni, izpoved orožnikov polagati na strogo tehnico in to tudi za slučaj nevarnosti, da se jim krati beseda, ali pa, da zagazijo še celo v globe.

Sodniki pa naj pri tem vedno upoštevajo, da so sodbe, ki napravljajo vtisk, kakor bi izrastle iz retrizijskih éutil, kar more dati justica razburjenemu narodu. V takih časih je Sofoklejeva beseda, da smo na svetu ne radi sovrašča, temveč radi ljubezni, zlata vredna. Poselno priporočljiva tudi mladim mestnikom državnega pravdništva!

Dr. I. T.

Iz avstrijske delegacije.

Budimpešta, 28. oktobra. V nadaljnem včerajnjem govoru je rekel minister Aehrenthal, da je v pogajanjih med Avstro-Ogrsko in Turčijo le nastal odmor, nikakor pa se niso prekinila. Glede bojkota na Turškem je izjavil minister, da že pojema, razen v Solunu, kjer je začetek in središče celega gibanja. O Srbsiji je govoril minister ponizevanju, kakor more govoriti le kak samozavestni protektor. Rekel je, da bo Avstrija postopala s Črno goro in Srbijo dobrohotno, in v interesu običajne delbi bi bilo, ako bi se posvečale svojemu notranjemu razvoju ter bi mislite na praktične cilje, ne pa da se vdajate iluzijam in sanjam, ki jih ni mogoče uresničiti. — Za ministrom je govoril prvi del, grof Dzeduszyci, ki je izjavil, da bodo Poljaki podpirali vlado. Obenem je ožigosal prusko politiko proti Poljakom. — Del. Wolf je izrekel bojazen za Nemčijo, ker se z aneksijo pomnoži število slovenskih prebivalcev v Avstriji. Daljši govor je imel delegat dr. Kramař, ki je rekel, da za aneksijo ni bilo ne pravnega ne moralnega vzroka. Potem je govoril o slovenskem vprašanju, čes, da se to vprašanje bliža z orjaškimi koraki, toda Avstriji se tega ni treba batiti, ako bo Slovanom pravična, in ako se ne bodo na Ogrskem Sloveni tako zatirali, kakor se zatirajo sedaj. — Del. dr. Šusteršič je izjavil, da jugoslovansko vprašanje ni versko, temveč čisto narodno, ki ga je mogoče rešiti le na temelju popolne enakopravnosti. Nato je bil proračun ministerstva zunanjih del sprejet ter je prišel v razpravo okupacijski kredit. — Del. dr. Korošec je zahteval, naj dobe v bočnem bosanskem deželnem zboru zastopstvo tudi delavstvo, kakor ga dobe odvetniki in obrtniki.

Deželni zbori.

Građec, 28. oktobra. Deželnu odboru se je naročilo, naj izračuni, koliko bi neslo deželi, ako se av-

tomobili obdajoči ter naj v prihodnjem zasedanju predloži tozadnevni zakonski načrt. — Trški občini Plana se je dovolilo 2000 K prispevka k zgradbi vodovoda, dočim se je doalo občini Pingau v isti namen 11.000 K.

Iz deželnega ognjegasilnega fondu se je določilo 25.000 K za podporo otrokom, kajih očetje so ponesrečili v dejanski službi pri ognjegascih, dočim se je nakazalo drugih 25.000 kron za izredne podpore ognjegasnim društvom v letih 1909. in 1910. — Potem se je sprejel zakon o varstvu ptic, ki so kmetijstvu koristne. V imenu škodljivih ptic, ki se smejo pokončevati, je imel zakonski načrt tudi kosa. Poslanca Resel in Roš sta se zavzela za obsojenca, nakar so kosa izpustili iz načrta. § 7. tega zakona določa, da smejo politične oblasti prve inštanci lastnikom vinogradov, sadovnjakov in vrtov in njih čuvajem dovoliti v določenem času streljati ptice, ki se pojavit na trutnu ter napravljajo škodo. — Poslanec dr. Hrašovec je predlagal ustanovitev deške meščanske šole s slovenskim učnim jezikom v Šent Juriju ob južni železnici.

Celovec, 28. oktobra. Deželni zbor je sklenil, da prevzame deželna plačevanje obresti od vseh posojil, ki so si jih najele občine za zgradbo šolskih poslopij. Vsa ta posojila znašajo nad pol milijona. Deželni živinski zavarovalnici se je dovolilo 10.000 K krediti. Tudi vse ostale točke so bile gospodarskega značaja.

Krisa v ministrstvu.

Dunaj, 28. oktobra. Jutri se začne ministrski predsednik pogajati s parlamentarci raznih strank, da poziv, kakšno je upanje za delovanje državnega zборa. Vlada je pripravljena na dalekozorno preosnovno ministrstvo. Skoraj gotovo poda celokupno ministrstvo demisijo, nakar se povari baron Beck sestava novega ministrstva. Položaj se je zadnje dni vsled dogodka v Pragi skrajno posostal. Demisija ministrstva se izvrši v najkrajšem času. Pri sestavi novega ministrstva bo pritegnil baron Beck v prvi vrsti krščanske socialiste. Nemški poslanci iz Češke zahtevajo, da mora biti tudi novo ministrstvo parlamentarno. Kroma se drži principa o koalicjskem ministrstvu.

O jugoslovenskem ministrstvu.

Dunaj, 28. oktobra. »Deutsch-nat. Korresp.« piše, da je vest o imenovanju jugoslovenskega ministra izmisljena. O tem se ni razpravljalo ne v ministrskem svetu, ne pri drugih političnih razgovorih. Nemci bi ustanovitev tretjega slovenskega ministrskega sedeža sprejeli kot naj-

LISTEK.

Strašno maščevanje.

(Konec.)

Na stanovanju je imel Matija kaj gledati. Ančka, njegova nekdanja je sedela sredi sobe, in okoli nje širje malički, drugi manjši od drugega, kot orgljice svete Cecilijske, bi rekel Matija. Petega je držala na sreču, šesti je ležal v zibki.

Vse to je videl Matija, ali njevo neusmiljeno srce je ostalo trdo in zakrnjeno in predel je dalje svoj črni načrt.

»O, gospod Matija Pogačnik,« ga je sladko poklical Ančka in se mu zasmehala.

»Kaka čast, da nas vendor enkrat obišče, tako slaven pesnik! Skoro se mi blešči pred vašo glorio!«

Matija je hotel odgovoriti, nasmehjal se je, ali ta hip se je moral skloniti k tlu, zakaj vsi širje malički so se stisnili okoli njegovih nog, dva sta mu spredaj zaprla pot, dva pa sta se mu zapodila odzadaj v kolena. In tako je moral poklekiniti

sredi izbe, malički pa so se smejali in Ančka tudi in Martin. Kdo bi se čudil, da je Matijeva jeza rastla, njegov srd je kipel kot zločest hudournik. Komaj se je otresel malih in stopil zopet pokonci, že je začela vnoči Ančka:

»Kaj nič ne sedete, gospod Matija, da nam spanja ne odnesete?«

Ta trenotek je prešinilo kot blisk gospoda Matijo. Osmeta! Nič ne bo sedel, spanje bo odnesel Ančki in njenim otrokom. To bo strašno maščevanje.

Nič ni hotel slišati in se je prav sladko prilizoval malim.

»Sedite vendor — gospod Matija, drugače nam odnesete spanje, in otroci ne morejo spati.«

Nič ni hotel slišati Matija in se je igral z otroci:

»A ti si Peterček, ti pa Pavelček?« In je prijet Popča za nos:

»Ali je Peter doma?« In je Matruško vprašal, ali ima rajsa črnjice ali belice. Potem je vprašal Pavelčeka: »Mož, ali greva česnje brat?« In slednjič je vprašal Peterčeka: »Ali si videl smrt?«

Vse je povprašal, pa se krohotal, Sedel pa ni. O, kako sladko je maščevanje!

Priklonil se je, ljubezljivo se nasmehnil, presladko se je poslovil in sel. Že na pragu je začutil, da je njegov žep pri suknji zelo napet. »Ha-ha! se je smejal! Spanec sem jim odnesel! Spanec Ančki, Peterčku in Pavelčku, Popču in vsem, vsem. Ha-ha-ha.«

O, sladko je maščevanje! Matija je šel in se tipal. Debrel in širok je bil njegov žep, napet kot mehur, polu je bilo spanja.

Matija se je smejal in šel v krmno. Strašno se je maščeval.

* * *

Seveda, dolgo ni ostal pri sladkem Angelu, čeprav je bil danes silno ljubezlj

hujšo sovražnost in izvajanje (?). — V nasprotju s to pisavo, ki jo je na rekoval strah pred jugoslovanskim ministrom, se poroča iz dobro poučenih krogov, da se pomnoži novo ministrstvo za dva člana, ker dobe krščanski socialisti še enega ministra, nevega pa Jugoslovani.

Zaradi dogodkov v Pragi.

Dunaj, 28. oktobra. Danes je konferiral ministrski predsednik dve uri s češkima ministromi Praškom in dr. Fiedlerjem. Češka ministra sta odločno izjavila, da ne podpišeta sklepa, s katerim bi se proglasilo nad Prago izjemno stanje. V vladnih krogih vsed tega pričakujejo, da bo baron Beck izdal na lastno odgovornost posebno stroge odredbe glede Prague, obenem pa poda demisijo celokupnega ministrstva. Češka ministra sta obenem izjavila, da se ne udeležita za zvečer sklicanega ministrskega sveta. Nemški ministri so v konferenci dokazovali, da ne kaže odpovedati bumlja v Pragi iz taktičnih vzrokov, ker bi nemško prebivalstvo odgovorilo z najhujšimi demonstracijami (?). Ravnino tako ne kaže prepovedati nemškim dijakom nositi pruske barve, ker bi taka prepoved imela za posledico štrajk na vseh nemških vseučiliščih. In ministrski predsednik se je uklonil takim »argumentom« ter napovedal, da pri obnovljenih izgradilih v Pragi takoj proglasili nad Prago izjemno stanje brez ozira na politične posledice.

Praga, 28. oktobra. »Narodni Listy« pišejo glede napovedane proglašitve izjemnega stanja, da po zakonitih določbah mora izjemno stanje odobriti celo ministrstvo. Noben češki minister pa ne bo podpisal take odredbe. Vlada pa mora take odredbe predložiti tudi parlamentu. Iz vsega sledi, da bi proglasitev izjemnega stanja imela za posledico krizo v ministrstvu in v parlamentu.

Danes so prišli socialno-demokratični poslanci k namestniku ter odločno protestirali proti nameravani proglašitvi izjemnega stanja, ker dosedanji dogodki ne upravičujejo takšnega postopanja. Namestnik je odgovoril, da bo protest sporočil vladi.

Homatije na Balkanu.

Bojkot in demonstracije proti Avstro-Ogrski.

Sarajevo, 28. oktobra. V Malem Zvorniku ob bosanski meji so priredili Srbi velike demonstracije proti Avstriji. V sprevodu so nosili srbske in turške zastave ter tako glasno klicali »Smrt Avstriji«, da se je razločno slišalo v bosansko trdnjavo Zvornik.

Petograd, 28. oktobra. Ruski konzul v Solunu je pozval vse večje ruske tvrdke, naj izkoristijo bojkot proti avstrijskemu blagu v Srbiji in na Turškem. Obenem je priredil konzul v Solunu razstavo ruskih vzorcev. Ruski izvoz sladkorja in špirita na Turško in v Srbijo je zadnje tedne znatno narasel.

Dunaj, 28. oktobra. Predsedstvo osrednje zveze avstrijskih trgovcev, je poslalo ministrstvu znanjih del v trgovinskemu ministrstvu vlogo, v kateri odločno opozarja na postopanje srbskih državnih organov proti avstrijskim trgovskim potnikom in na to, da srbski carinski in poštni uradniki pospešujejo bojkot.

Zahteve Srbije po kompenzaciji.

Carigrad, 28. oktobra. Iz zanesljivega vira se poroča, da zahteva Srbija za kompenzacijo: Progo bosanskega ozemlja za Srbijo in za Črno goro. Meja se mora v nekaterih točkah popraviti. Turčija mora te zahteve podpirati. Ako se tem zahtevam ne ugodí, bo Srbija zahtevala za Bosno avtonomijo, in ako se tudi ta zahteva odkloni, odpošle v Bosno in Hercegovino vstaške čete. Na vse te zahteve je odgovorila turška vlada, da ne more ničesar storiti.

Zveza med Črno goro in Srbijo.

Belgrad, 28. oktobra. S Črno goro se je res sklenila vojaška pogoda. Pogoda določa enotno nastopanje srbske in črnogorske armade v slučaju, da napade Srbija močnejša sila. Jasno je, da misli pogodba pri tem le na Avstro-Ogrsko.

Črnogorski ministrski predsednik v Rimu.

Rim, 28. oktobra. Črnogorski ministrski predsednik dr. Tomonović, ki je prišel v Rim, da poroča kralju o položaju v Črni gori in celokupnega srbskega naroda po aneksiji Bosne in Hercegovine, je izjavil nekemu uredniку: »Nepričakovana aneksija Bosne in Hercegovine, je provzročila v Črni gori in Srbiji veliko obupanost. Obe deželi sta si bili nekaj časa odruženi. Danes pa ste Srbija in Črna gora eno telo in narod. V prvem trenotku je hotel srbski narod zgrabitati za orojče. Teda pa so se valovi razburjenja polegli in vse čaka mirno na uspeh konference. Konferenca mora re-

spektirati želje srbskega naroda ter izpolniti njegovo voljo. Srbi zaupajo svoje interese civilizirani Evropi, ki bo varovala te interese.«

Cetinje, 28. oktobra. Ministrski predsednik dr. Tomanović je posal z Rim obširno brzjavno poročilo. Z ministrom Tittonijem je imel Tomanović dveurno konferenco, ki je imela ugoden uspeh. Tudi z angleškim poslanikom v Rimu je Tomanović konferiral.

Šrbsko-črnogorske grožnje.

Petograd, 28. oktobra. Časopisi so prinesli črnogorsko-srbsko izjavlo, v kateri je rečeno, ako jima Rusija ne priskrbi teritorialne kompenzacije, bodo združeno udarili proti Avstriji. Včeraj se je vršil v Petogradu vseslovenski shod, na katerem se je navdušeno govorilo za vzemnost z Jugoslovani.

Oboroževanje Turčije.

Carigrad, 28. oktobra. Zopet so mobilizirali dve novi deviziji. Potemkem je mobilizirani že skoraj 100.000 mož. Neprestano se vrše vojni sveti in ministrske konference.

Prestolni govor bolgarskega kralja.

Sofija, 28. oktobra. Danes je kralj Ferdinand otvoril sobranje s prestolnim govorom, v katerem se spominja najprej, da je proglašil Bolgarijo za neodvisno kot varuh narodnih interesov, ker je neodvisna Bolgarija bil vedno edini ideal bolgarskega naroda. Gleda orientalne zeleznice pravi prestolni govor, da zahteva splošna gospodarska politika, da so vse zeleznice, ki teko po bolgarskih tleh, v rokah države. Začelo je sklenila vlada, da prevzame tudi orientalno zeleznicu. S posebnim veseljem se je spominjal kralj svojega svečanega in ljubezničega sprejema pri avstrijskem cesarju.

Nova akcija velesil.

London, 28. oktobra. Zastopniki Anglike, Francije in Rusije so izročili bolgarski vladni skupno noto, v kateri svetujejo, naj odpošle Bolgarijo za neodvisno kot varuh narodnih interesov, ker je neodvisna Bolgarija bil vedno edini ideal bolgarskega naroda. Gleda orientalne zeleznice pravi prestolni govor, da zahteva splošna gospodarska politika, da so vse zeleznice, ki teko po bolgarskih tleh, v rokah države. Začelo je sklenila vlada, da prevzame tudi orientalno zeleznicu. S posebnim veseljem se je spominjal kralj svojega svečanega in ljubezničega sprejema pri avstrijskem cesarju.

Ljubljana, 29. oktobra.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 29. oktobra.

Slovenci in najvišji računski dvor. Pred kratkim so se izvršila pri avstrijskem najvišjem računskem dvoru obsežna imenovanja, ki so nam zopet jasen dokaz, da za Slovence v centralnih uradih ni prostora. Navzle temu, da po odlodu Coste v Zader in smrti Vašičevi (prosinec leta 1907.) pri omenjenem uradu nobenega Slovence ni in dasi je bilo na razpolago več izvrstno kvalifikovanih uradnikov, vendar se jih je zopet prezrlo in vsa prosta mesta oddalo pripadnikom drugih narodnosti. Da so to v pretežni večini Nemci, ni treba še osebej omenjati! In ravno računski dvor bi moral predvsem gledati na to, da ima tudi jezikovno izobražene uradnike, saj obstoji največji del njegovega poslovanja v cenzuri raznosterih prilog. Da so skoraj vse pobotnice, izjave, dopisi itd. iz slovenskih pokrajini pisani v slovenskem jeziku, se razume samo ob sebi. Kako morejo tedaj merodajni faktorji z mirno vestjo gledati tako uradno poslovanje? Slovence se tečajo branijo tudi v tem uradu in raznitere prosilec odganjajo s prav nizevimi izgovori. Znano nam je, da prosi izvrsten tržaški uradnik IX. čin. razreda že več let za mesto istega čin. razreda pri računskem dvoru. Nočejo ga, češ, da bi z njegovim imenovanjem bili oškodovani drugi uradniki, ki služijo že zdaj pri omenjenem uradu. Kar velja za Slovence, ne velja pa za Nemce. Ravno pri zadnjem imenovanju je prišel iz Brana računski nadsvetnik, ki je dejansko oškodoval mnogo uradnikov. Imel je pač veliko protekcijo, katera sploh igra pri računskem dvoru največjo vlogo. Zato samo en zgled: Statut najvišjega računskega dvora iz leta 1866. določa, da se naj jemlje uradništvo izmed ravninskih uradnikov, ki služijo že dalje časa pri računskih oddelkih. Pred 3 leti pa so imeli preskrbeti konceptnega uradnika, katerega so za 24 ur imenovali za računskega uradnika, no, in kot tak je prišel k najvišjemu računskemu dvoru. Drugim slovenskim prošnjikom se je zopet reklo, da se zamore nanje le tedaj ozirati, ako bo v dotednici stroki mesto prosto. Zdaj pa je bil imenovan za agrarni oddelek računskega dvora finančni koncipient dr. R., ki nima pojma niti o agrarni stroki, niti o računstvu sploh. Je že moral imeti dobre zvezne? Rajni naš rojak Vašič pa ni imel zvez in leto za leto so ga preskoče-

vali mlajši uradniki, dasi je bil izvrsten in miren uradnik, ki Slovenska nikjer kazal ni. Odločilni faktorji pri računskem dvoru prav dobro vedo, da imajo Vašiča na vesti; vsled večnega preteriranja se je silno žalostil, kar ga je spravilo v prezgodnji grob. Vemo, da je večkrat tožil proti rojakom: »Povejte mi, za božjo voljo, rojak, zakaj me ne imenujejo, kaj sem jim storil!« Naša slovenska delegacija naj zahteva, da bodo nastavljeni pri najvišjem računskem dvoru Slovenci in da bodo tine oziraje se na razne dvorne protekcie, avanzirali. Ekscel. Gautsch naj si pa zapomni, da bo tudi naša potrebljivost kmalu pri kraju: Naj nam tedaj pravočasno da, kar nam gre!

Glavna obravnava radi demonstracije dne 18. septembra se vrši pred tukajšnjim deželnim sodiščem v ponedeljek dne 2., v torek dne 3. in v sredo dne 4. novembra v porotni dvorani. Obtoženi so: 1. Ernest Winkler, trgovski sotrudnik, doma iz Ljubljane; 2. Srečko Potnik, upravnik tovarne za sodavice, doma iz Kebbla pri Konjicah na Štajerskem; 3. France Štaut, potnik, doma z Rečice na Štajerskem; 4. Štefan Kamenski, sollicitator, doma iz Grdinje pri Ptaju; 5. Andrej Koren, mizarski pomočnik, doma iz Velike Varnice na Štajerskem; 6. Jošt Bajzelj, hlapec, doma iz Stražišča; 7. France Parkelj, delavec, doma iz Prečne; 8. Jakob Turzan, hlapec, doma iz Brdovec na Hrvaškem; 9. Milan Makar, krojaški pomočnik, doma iz Krapine na Hrvaškem; 10. Ignacij Mavrlje, ključavnica pomočnik, doma iz Rihenberga na Goriskem; 11. Stanko Rekar, urarski pomočnik, doma iz Ljubljane; 12. Alojzij Cvelbar, delavec, doma iz Št. Jerneja; 13. Anton Hojnig, hlapec, doma iz Bratonečje na Štajerskem in 14. Ivan Kimovec, hlapec, pristojen v Vodice. Vsi obtoženi so toženi radi **hudodelstva javnega nasilista** po § 85 a in b. k. (hudobno poskodovanje tuje lastnine). Poleg tega je E. Winkler še obtožen prestopka zaplavljavanja h krivi prisegi radi uradne oblasti po § 311. k. z. Anton Hojnig pa radi prestopka po § 320 lit. c. k. z. (radi napačne napovedi imena.) Kaznujejo se ta dejanja po § 86. k. z. s težko ječo od 6 mesecev do 1 leta, oziroma s težko ječo od 1 do 5 let. Priponjamamo, da več obtožencev še nima zagovornikov, naj se pravočasno preskrbi, da bo imel vsak obolženec svojega zagovornika. Ker so so v Mariboru vse obtožence takoj izpustili iz zapora, čim so se jim vročile obtožnice, pričakujemo z vso gotovostjo, da se tudi gori navedenih 14 obtožencev takoj izpusti iz preiskovalnega zapora, ker ne moremo verjeti, da bi bila pravica drugačna v Mariboru in drugačna v Ljubljani!

Občinski odbor v Zgornji Šiški je v svoji redni seji dne 28. oktobra 1908 sklenil izreči: 1. svoje najglobokejše ogorčenje nad nekvalifikovanim napadom v Ptaju dne 13. septembra 1908, kjer je napadla ter pretepla divja, oborožena druhal takozvanih »kulturnih« Nemcev brez povoda mirne in neoborožene slovenske dame in gospode; 2. svoje najglobokejše ogorčenje nad tem, da je avstrijsko vojaštvo na avstrijske državljane dne 20. septembra t. l. brez potrebe streljalo in dva sodržavljana ubilo, več drugih pa nevarno ranilo; 3. svoje ogorčenje nad tem, da je dal vojni minister Schönaich v avstrijskih delegacijah na utemeljeni interpelaciji delegatov g. Klofača in g. dr. Korošca odgovor, ki se ne strinja z resnicami in iz katerega se more sklepati, da ni bil vojni minister odgovoren za dogodek, ki so se zgodili v sredstvu proti zadnji časi vprav brzo nastopajočemu in naraščajočemu mrazu. Kaj čuda, da je tudi narava kar prerojena ob tako lepem vremenu in da se vzbuja k življenu iz spanja, v katero jo je potisnilo zadnje mrzlotno vreme.

Ljubljanski Nemci

so po

mnenju Nemcev in Nemčini silni reže. Celo v Hamburgu so jeli zbirati zanje, »25.000 mark je potrebno, da se začne uspešno delo«, pravijo. Katero je tisto uspešno delo, ne povedo. Ker je znana nemška požrtvenost, napravijo ljubljanski Nemci seveda take dobičke, da bo veselje.

Reci mi, da ti ne poreč...

Poslanec Malik je na nekem shodu v Poberžju pri Mariboru napadal vojake 87. polka v Celju, češ, da so povodom nemški demonstracij surov nastopali. (Koliko je bilo mrtvih in ranjenih?) S tem je hotel poslanec odvrniti volilce od dogodkov v Ljubljani.

— »Union« tržafer »Politik«, nemški pisan češki list, ki izhaja v Pragi, premeha, kakor poroča »Pozor«, izhajati v najkrajšem času.

Premehčen je nadporočnik

tukajšnjega domobranskega polka g.

Rudolf Maister v Przemysl v Galicijo.

Vojničke vesti.

Povelnjnik 55. brigade v Trstu generalni major Blaž Schemua (Žemva) je imenovan za

divizionarja v Mostaru. (Imenovan je kranjski rojak, ne pa povelnjnik voja)

v Inomostu podmaršal pl. Schemua.)

Povelnjnik tržaške brigade je postal

dosedanjih brigadi v Černovicu ge-

nralni major Frid. Eckard Fran-

cescioni pl. Tiefenfeld. Povelnjnik 17. pešpolka Joahim Botič je

imenovan za poveljnika 3. gorsk. ba-

terije. Premeščeni so: stotnik K.

Lanna od 27. k 1. pešpolku in Vi-

ljem Zahradniček od 28. k 17. pešpolku; nadporočniki IV. Račica

od 26. k 23. brambovskemu polku,

J. Schreiber od 27. k 25. Josip

Svetič od 20. k 5. in Stanislav

Tarbanovic od 19. k 27. bram-

bovskemu polku. Končno je še pre-

meščen brambovski asistent Josip

Požar iz Ljubljane v Maribor.

Iz živilske službe.

Zaradi bolezni je dobil dopust gosp.

Franc Povše v Osivnici, na njegovo mesto

pa pride absoluirana učiteljska kan-

didatinja gd. Marija Nosan.</

jetra. Težko, da bi ostal pri življenu. Napadalca so zaprli.

O narodnih pesmih jugoslovenskih mohamedanov je predaval predvčerajšnjim profesor dr. Murko v dunajskem Goethejevem društvu.

Podporno društvo za slovenske visokošolec v Pragi bodo imelo svoj letni občni zbor z navadnim dnevnim spredom v torek, dne 10. novembra ob 7. zvečer v prostori plzenske restavracije g. Maline v Praga II. Spálená ul. č. 9. — Rojaki, spominjajo se podpornega društva! Prispevke prejema društveni blagajnik g. dr. Karel Šebesta, advokat a majitel domu, Praga II. Spálená ul. č. 9.

Štrajk. V tovarni torpedov na Reki štrajka okoli 150 delavcev. Ostali delavci delajo naprej.

Umrl je v Zagrebu Gjuro Crnadač, bivši zagrebški podžupan, star 89 let.

Umor zaradi klofute. Pred sediščem v Oseku je bil na pet let težke ječe obsojen 21letni seljak Veselin Panič, ki je zabodel v trebuh Friderika Teibla, ker ga je ta napadel in mu dal klofuto.

Zaklalo se je v mestni klavnici ljubljanskih ob 11. oktobra do včetve 18. oktobra 97 volov, 2 kravi, 6 bikov, 297 prasičev, 190 telet, 44 koštrunov in kozlov, 17 koz ičkov; zaklana živine se je vpeljalo 12 prasičev, 16 telet, in 830 kg mesa.

Semenj. Na tedenski semenj dne 28. t. m. je bilo prgnanih 53 volov, 83 krav in telet, skupaj 139 glav. Kupčija je bila srednja.

Abstinenta. Predvčerajšnjim sta posetila predstavo „Valčkov čar“ dva mlada fanta, katera je policija spoznala za nepoženjakoviča ter ju aretovala. Prvi, neki 14letni mesarski vajenc, je ukradel svojemu mojstru 2, pomočniku pa 14 K ter si potem poiskal tovariša v osebi nekega 10letnega malopričneža. Najprvo sta si kupila za ukradeni denar samokres, potem pa šla v mlekarino in se tam napila mleka. Nato sta šla v tivoljski gozd se učit streljat, ko pa jima je začelo po želodcu kruliti, sta je krenila na Tržaško cesto in se pri nekem branjevcu najedla sadja, žejo si pa okrečela z 10 pokalicami. Tako okreča sta šla potem v gledališče, kjer ju je zadela nemila usoda. Starejšega so izročili deželnemu sodišču, mlajšega pa materi.

Gasil je, kar ga ni peklo. Ko je predvčerajšnjim postiljom iz Studeca pripeljal s pošto dve srni in se na Dolenjski mitinci ustavil, pristopi k njemu 39letni tesar Franc Lemberger iz Hrušice, ki je bil takrat že nekoliko abnormalen, ter mu reče: „Saj je zadostti da si za konja plačal“. Ker le ni hotel dati miru, pride zraven še stražnik in hoče sitnež zleplo odstraniti, a je dosegel ravno nasprotno. Lemberger je postal renitenten in je napovedal stražniku tudi napadno ime. Ker ni šlo drugače, mu je napovedal stražnik aretacijo, kateri pa se je Lemberger silovito pretil. Spoprijela sta se s stražnikom in ta ga je le s težavo spravil na tla, ga uklenil in odvezel v zapor.

Tatvina. Snoči je bil ge. Franciški Strkovičevi iz hiše na Dunajskih cestih 9 ukrazen kurnik s 6 kokoši in 1 petelinom. Dvončna lisica je še neznana.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljal v Ameriko 25 Macedoncov in 15 Črnogorcev, nazej je prišlo pa 25 Hrvatov. V Hebd je šlo 45, v Inomost 25, v Meran 17, v Linc pa 19 Hrvatov. V hrvaške šume se je odpeljalo 50 Slovencev, na Dunaj pa 45 Kočevarjev.

Izgubljeno in našeno. Kuhanica Ivana Samsova je izgubila denarnico, v kateri je imela 8 K denarja. Ga. Hilda Koslerjeva je našla lichen žepni nožiček.

Drobne novice.

Za italijansko pravno fakulteto bodo imeli vsi italijanski poslanci prihodnji pondeljek na Dušavu konferenco. Nato se začno tozadevna pogajanja z vlado.

Telesno kaznen na Danskem, ki jo je bil upeljal justični minister Alberti — tisti, ki je sedaj zaradi mnogo milijonskega poneverjenja zaprt — je dansko ministrstvo zopet odpravilo.

Vest, da je rusko vojaštvo zasedlo perzijsko mesto Tebris, ni resnična. Noben ruski vojak ni prekorčil perzijske meje.

Polet z novim Zeppelinovim zrakoplovom se je izborno obnesel. Z Zeppelinom je letel tudi pruski princ Henrik. Daljavo 50 km je zrakoplov preletev v eni uri.

Umrl je v Pragi bivši nemški poslanec Josip Heinrich, katerega so Nemci za Tasifjejeve dobe proglašili za izdajalca, ker je bil tudi Slovanom pravičen.

Proti poljskim šolam na Rusku. Vrhovni guverner v Varšavi je dal več poljskih šol v mestu zapreti ter zagrozil, da zapro sploh

vse poljske šole, ako bi Poljaki nadaljevali bojkot proti ruskim državnim šolam.

Nov volilni zakon v Perziji. Jutri izide v Persiji nov volilni zakon. Novi parlament bo imel le posvetovalno pravico. Vsakih 50.000 moških prebivalcev voli po enega poslance. Potem takem bo prestolnica Teheran volila mesto dosedanjih 32 poslancev le 4 poslance.

13.032.107 krom člena do-blaka je napravila v pretečenem letu praska družba železne industrije.

Ustrelili se je na Dunaju bivši divizionar v Požunu podmarsal vitez Pokorný.

Štrajkati so začeli slušatelji medicine na Ivojskem vseučilišču zaradi nezadostnih prostorov.

Baronica Vaughan, ki je baje morganatična soproga belgijskega kralja, se je presehla s svojim otrokom na Angleško.

Razne stvari.

*** Nerabni glasbeni stroji.** Dahomejski kralj v zapadni Afriki je čul od podložnika, kateri se je vrnil iz Egipta, mnogo o krasoti vojaške godbe in je naposled odločil, da si tudi sam napravi godbo. Poznal je trgovca v St. Louisu, ki je imel mnogo posla z Evropo, in pri njem je načrtil glasbene instrumente. Trgovec se obrne do prodajalca godal v Parizu in naroči vse, česar je treba za godbo. — Instrumenti pridejo, in kralj jih razdeli med velikaše. Vesel prirede veliko svečanost in jim zapove, naj igrajo. Na njegovo besedo začne vsak trobiti ali udarjati, kakor misli, da bi najbolj ugajalo kralju. Kralj nekaj časa posluša in pomislja, da je morebiti to lepo, ker je iz Evrope. A počasi ga mine mir in na posled reče trobecem in bobnarjem, da tega ne more več poslušati. Tako naj utihnejo. Razjarjen sporoči sedaj trgovcu, da niso dobljene reči ničvredne. Trgovec takoj obvesti trgovca v Parizu, da godala niso za rabo. Nato dobi odgovor iz Pariza, da boljših godal ni mogoče dobiti. Zdaj pride šele ubogi posrednik v zadrgo: kralj pravi, da ne veljajo, trgovec, da ni boljših na svetu. — V tej sili vpraša kralja pismeno: »Ali ima Vaše Veličanstvo tudi glasbenike (godee)?« Kralj mu jezen odgovor: »Lepo vprašanje! Ko bi imel godee, ne bi vas vprašal po instrumentih. Toda ali vi olikanci nimate godal, katerim ni treba umetnikov? Kjer so umetniki, tam ni treba instrumentov!«

*** Ker mu je mater preklet.** V Vukovaru na Hrvaškem se je dogodil žalosten slučaj, ki kaže, kam more dovesti človeka neobvladana strast. Neki Ivan Olaj, komaj 17leten mladenci, je na ulici napadel Ivana Pavaničevića in mu preklet mater, nakar mu je Plavaničević odgovoril z enako psovko. Olaj potegne nož in ga zabode Plavaničeviću v prsi, da je bil ta v par minutah mrtev. To pa Olaju še ni bilo dovolj. Par korakov dalje je zopet napadel z nožem nekega Ljubomira Parabaka, ali ta se mu je obranil z gnojnimi vilami. Ko je napadel še tretjega, se je stražnikom posrečio odvzeti mu nož in ga aretri. Ubijalec so oddali sodišču.

*** Grške žene** so se pokazale pri raznih prilikah neustrašenje heroijke. Glavno polje grških izobraženih žena je usmiljenje in humanitarni posli. Žena drugega prestolonaslednika, Sofija, je za zgled take žene. V grško-turški vojni je prevezovala ranjence, izkazujoč jim sestrinsko pozornost in skrb. Po vojni je darovala 300.000 K za ustanovitev vojaške bolnišnice. Razen tega je ustanovila otroško bolnišnico. Kraljica Olga se je posvetila istotako blagotvornemu delovanju. V Atenah poslujejo po bolnišnicah samo najodličnejše dame. Žene so ustanovile tudi več društev, katerih glavna naloga je, zainteresovati ženske za javno humano in občekirstno delovanje med narodom. Otvorile so več ženskih šol za napredovanje ženske industrije. Grinkeje se bavijo z nauki o umetnosti. Imajo več odličnih slikaric, kiparic in pisateljev. V grških ženah pa je že vedno precej špartanskega duha ter s petjem in igranjem proslavljajo spom in vojski padlih mož.

*** Kako se pozna na Angleškem, da človek ni pijan?** Nedavno je v Londonu prijel stražnik pijanega kočija in ga odgnal na policijo. Kmalu je prišel policijski zdravnik ki je preiskal pijanega kočija. Kočija je moral iti ravno po ozki, črno pobarvani deski. Potem je moral izgovarjati jasno, ne da bi se mu jezik zapletal: »General constitutional« in »Territorial Army«. Kočno se je moral s prsti rok dotakniti svojih čevaljev tako, da se je moral priponogniti naprej, ne da bi ugognil kolena. Vse te naporne eksperimente je izvršil ubogi grešni po svojem mnenju s sijajnim uspehom, toda zdravnik je policija obsodila kočija v globo 10 šilinov.

*** Proti poljskim šolam na Rusku.** Vrhovni guverner v Varšavi je dal več poljskih šol v mestu zapreti ter zagrozil, da zapro sploh

*** Otvoritev obrata.** Firma Ph. Mayfarth & Comp., tvornica za kmetijske, vinarske in industrijske stroje na Dunaju, II./I, Taborstr. 71, naznana, da je v polnem obsegu otvorila obrat v vseh svojih delavnicih, tvornici za stroje in železolivnici.

*** Potovanje na sever z medvedi.** Norveški kapitan Amundsen nameava potovati na severni rtic s pomočjo severnih medvedov. Medvede že pripravljajo dalje časa za ta namen, in sicer opravlja ta težavni posel neki Anglež. Kapitan Amundsen, ki se je dolgo časa mudil v pokrajnah večnega ledu, je trdno prepričan, da se severni medved da izuriti za vožnjo ter postane ravno tako krotki in zanesljiv, kakor severni pes. Pri tem upa, da bodo širje medvedi lahko spremje vozili tako težke sani, kakor 60 psov.

*** Zgradba novega kampanila v Benetkah.** Novi stolp sv. Marka je zgrajen do prostorov za obešanje zvonov. Ta spodnja polovica stolpa je 49 $\frac{1}{2}$ m visoka ter ima 31 oken in 36 ramp za stopnice. Porabilo se je nad milijon 7 kg težkih opek. Zgornji del stolpa, ki se še zgradi, se obloži z istrskim apnencem, ki ga je treba skrbno sklesati, ker se hoče glede arhitekture in ornamentike popolnoma posnemati stari stolp. Novembra se začne graditi ta del stolpa. Streha bo krita z bakrom, na vrhu pa postavijo pozlačenega angela. Ta kip da napravi papež, kot bivši beneški patrijarh, na svoje stroške.

*** Zgradba novega kampanila v Benetkah.** Novi stolp sv. Marka je zgrajen do prostorov za obešanje zvonov. Ta spodnja polovica stolpa je 49 $\frac{1}{2}$ m visoka ter ima 31 oken in 36 ramp za stopnice. Porabilo se je nad milijon 7 kg težkih opek. Zgornji del stolpa, ki se še zgradi, se obloži z istrskim apnencem, ki ga je treba skrbno sklesati, ker se hoče glede arhitekture in ornamentike popolnoma posnemati stari stolp. Streha bo krita z bakrom, na vrhu pa postavijo pozlačenega angela. Ta kip da napravi papež, kot bivši beneški patrijarh, na svoje stroške.

*** Zakaj ljudje spijo v cerkvi?** To vprašanje e rešil z vsemi sredstvi moderne znanosti francoski psiholog. Po njegovem mnenju ni vzrok zatoli zrak v cerkvi, ker bi sicer ljudje že pred pridigo zadremali, a spanec pride le med pridigo. Vzrok je potem takem le prevelika pozornost na pridigo, ker verniki koncentrirajo pogled in misli na en predmet, ali na pridigarja ali na pričnico ter se na ta način nelehote hipnotizirajo. Zato se je dosedaj godila krivica cerkvenim zaspancem, ker zaslužijo pravzaprav največjo pohvalo za njih naporni trud, da bi sledili besedam pridigarja.

*** Krvnikov račun iz leta 1712.** Leta 1712. ni mesto Amsterdam imelo svojega krvnika, temu si ga je izposojevalo iz sosednjega Haarlema. Da se mesto izogne prevelikim potnim stroškom, se je več eksekucij izvršilo na en dan. O tem priča sledeči krvnikov račun, ki se hrami v mestnem arhivu v Amsterdamu: Dne 17. decembra 1712 opravil za Amsterdam naslednje posle: Enega obglavil, znaša 6 gld., za meč 3 gld., za sukno 3 gld., enega zadavil 6 gld., ga snel z vislic in v grob položil 3 gld.; enega nategnil na kolo ter ga usmrtil z 9 udarci po 3 gld. za udarec je 27 gld., za zadavljenje 6 gld., ga vzel s kolesa in spravil in mesta 9 gld., še enega snel z vislic 3 gld., 4 obesil na vislice (po 6 gld. komad) 24 gld., enega z mečem po glavi 3 gld., dva s pismom na prsih 12 gld., 24 bičal (po 3 gld. komad) 72 gld., tri z mečem po glavi 9 gld., enega z okovi na nogah postavil na sramotilni oder 6 gld., enemu užgal na hrbitu, 6 gld., dnevne 12 gld., potnina 12 gld., za rabljene vrvi 12 gld., za pomočnike 12 gld., skupaj 276 gld. — To je bil vsekakor »lep« zaslužek v enem dnevu, ako pomislimo, da je imel takrat denar več kot petkratno vrednost današnjega.

*** Avstrijski princ se zaljubil v ameriške milijone.** Prince Viljem Windischgrätz je ataše pri avstro-ogrskem poslaništvu v Washingtonu. Seznanil in zaljubil se je v gospodijo Schenk-Ellins »slučajno« takoj nato, ko je gospodični umrl oče, ki ji je zapustil nekaj milijonov. Od takrat je princ nerazdržljiv spremljevalec gospodične Schenk-Collinsove. Zaroka se baje razglasiti, kakor hitro poteče gospodični doba žalovanja po ocetu. Princ je star 28 let, nevesta pa je dokaj starejša.

*** Kralj irskega otoka.** Nedavno je umrl »kralj« irskega otočja Inishmurraya. Na otoku živi kakih 80 prebivalcev, katerih večina sploh niko ni prišla z otoka. »Kralj«, ki je izviral iz stare irske kneževske rodbine, je stanoval v starem gradu, ki se stoji iz več hiš z napisimi in cerkvijo. Vse zgradbe in cerkvina oprava pričajo, da je grad še iz 6. stoletja, to je iz dobe Keltov. O vsakem kočiju v gradu ve ljubstvo in pripovedi legend. Prebivalci se pečajo z ribarstvom ter žive revno. Navzite cerkvam nima otok ne duhovnika, ne redarja. O tožbah odločuje »kralj«. Tuje gostoljubno sprejemajo in »kralj« jih sam pogosti z žganjem.

*** Kaj so »šrafuni?«** Od dobro poučene strani se nam piše: Zadnji dni je bilo čitati po raznih listih, da so se pojavili velikanski požari v državnih pragoščih Bosne-Hercegovine. Tudi so javili nekateri listi iz raznih mest Avstro-Ogrske, da so »baje pozvali nekateri rezervisti pod orožje?« Ker

ima dandasnes časopisje naloge, da čitajoč občinstvo poučuje o resničnem stanju stvari ter ga v našem slučaju pomiri, opomnimo, da so se v Bosni in Hercegovini upeljali zoper takozvani »šrafuni« — oddelki,

ki so po 20 do 30 mož in tudi bolj močni ter imajo naloge, hodeč iz kraja v kraj, posebno, pa po neobjavljenih okrajih, skrbeti za javni mir in red v deželi in zabraniti snavanje neregularnih oddelkov. Ti oddelki se zavijejo uradno »Streiforps«, ker je domača bosansko ljudstvo prekrstilo v »šrafune«. — Ker se novinci onih krdel in polkov, ki se nahajajo sedaj v Bosni-Hercegovini, vzbujajo do domov v dopolnilnih okrajih, in imajo vojake po garnizijah Bosne-Hercegovine s stražami ter poštnimi patruljami zelo naporno službo; ker morajo dolje polki in bataljoni, kakor je bilo gori omenjeno, oddati najbolj izvežbane in vztrajne vojake v »šrafunske« oddelke — zato so se pozvali nekateri že prej za silo izvežbani nadomestni rezervisti v aktivno službo — morebiti do božiča, ko dostrepijo izurjeni novinci do svojih oddelkov! — »Šrafuni« so se posebno dobro obnesli v letih 1882, 1883, ko je izbuknila druga delna vstaja v Krivošiji in v fočanskem kraju ob Drini. Vsaški »šrafuni« vojaki je dobili na dan po 2 kroni, a si je moral s tem sam skrbeti za hrano. Stalnih bivališč navadno niso imeli — razen v hudi zimi! — ker so šotorili redno po velikih šumah ali nedostopnih kraških gorah liki kočujoči narodi v osrednji Aziji. Poletniki so jim bili stotniki in nadporočniki.

*** 4 milijone za šole.** V Stokholmu umrl trgovec Sunerdašale je zapustil v oporozi za ljudsko šolstvo 4 milijone K. Naučni minister je delno sprejel ter začne takoj snovati potrebne šole.

Svila za bluze od 75 kr.
od 11 gr.
35 kr. za
meter —
zadnje novosti! — Franko in že zacetni-
njeno na dom. Bogata izbira vzorcev s
prvo pošto. — Tovarna za svilo
Henneberg, Zürich. 6. 90.—4

Kalodont Se dobi povsod!
neobhodno potrebno zobna Cremē
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Zahvala.

Podpisano županstvo se iskreno zahvaljuje slavnim požarnim brambi v Metliku za poživovalnost in človekoljubje ob času požara na Božjakovem.

Tej in vsem drugim se je zahvaliti, da ni pogorel še ostali del vasi.

Županstvo občine Božjakovo-Rosalnice,
dne 23. oktobra 1908.

Matjašič,
župan.

Umrli so v Ljubljani.
Dne 23. oktobra: Helena Bizjak, gostinja, 74 let. Turški trg 8. — Josip Ahčan, delavec, 69 let. Radeckega cesta 11.

Dne 24. oktobra: Ivan Prökl, zlator, 33 l. Radeckega cesta 11. — Angela Hlebš, mizarjeva hči 5 mes. Ce ta v mestni log 5.

Dne 27. oktobra: Ana Krista Breznik, usmiljenka, 22 let. Radeckega cesta 11. — Julija Krašna, rač. svet. vdova, 76 let. Sv. Petra cesta 12.

Dne 28. oktobra: Marija Japelj, posest. hči. 5 let. Črna vas 18.

Borzna poročila.

Ljubljanska
Kreditna banka v Ljubljani".

Uradni kurssi dun. borze 2. oktobra 1908

	Dena	Blago
majska renta	96/15	96/35
zv. rebrna renta	95/95	96/15
astr. kronska renta	96/15	96/35
zlate	114/95	115/15
ograka kronska renta	92/15	92/35
zlate	109/95	110/15
posojilo dež. Kranjske	97/75	98/55
posojilo mesta Spile	101/—	103/50
Zadar	99/20	100/20
bos.-herc. železniške	97/10	98/10
posojilo 1902	96/—	97/—
šeška dež. banka k. e.	96/—	97/—
zast. pisma gal. del	100/—	100/15
bilopetični banke	103/30	104/20
pešt. kom. k. e.	98/—	99/—
zast. pisma Innerst	98/25	99/5
zast. pisma ogr. cent	99/—	100/—
z. pis. ogr. hip. banke	98/—	99/—
obl. ogr. lokalnih železnic d. dr.	99/75	100/75
obl. dež. ind. banks	99/90	99/—
prior. dolenskih žel.	269/—	271/—
prior. juž. žel. kup.	269/—	271/—
astr. pos. za žel. p. e	99/—	100/—
Štečke od 1. 1860/	151/75	155/75
od 1. 1864	261/—	265/—
zam. kred. i. emisije	140/50	144/50
ogrsk. hip. banks	267/—	273/—
srbske à tra. 100/— turake	257/5	263/50
Basilika Štečke	237/—	243/—
Kreditive inomorske	94/—	100/—
Krakovske Ljubljanske Avtr. deč. križa	178/20	179/20
Ogr. Rudolfove Balchurške Dunajskie kom.	19/85	21/85
Dežnice	465/—	475/—
Državne železnic	110/—	120/—
Austr.-ograke bančne delm	105/—	115/—
Avtr. kreditne banke	64/—	70/—
Ogrske Živnostienske Premogok v Mostu (Brž) Alpiniske montan	47/80	51/80
Praške žel. ind. dr.	25/50	27/70
Rima-Murini Trbovaljske prem. družbe	68/—	72/—
Avtr. orozne tov. drž.	108/—	118/—
Ceske stakdorne družbe	487/—	497/—
11/32 11/34	11/32	11/34
19/12 19/14	19/12	19/14
23/48 23/52	23/48	23/52
23/96 24/02	23/96	24/02
117/15 117/35	117/15	117/35
95/20 95/40	95/20	95/40
25/1 25/22	25/1	25/22
4/86 5/—	4/86	5/—

Zltnne cene v Budimpešti.
Dne 29. oktobra 1908.

Termin:
Pfenicia za april 1909 . . . za 50 kg K 1237
Ré za april . . . za 50 kg K 1031
Koruta za maj . . . za 50 kg K 756
Oves za april . . . za 50 kg K 864

Efektiv.
10 vin. više.

Meteorologično poročilo.
Vrh nad morjem 206. Srednji arančni tisk 7369 mm.

Obdoba	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebes
28. 9. zv.	746/7	10/8	sl. jvzhod	oblačno	
29. 7. zj.	746/5	8/7	sr. jjvhod	jasno	
2. pop.	744/7	14/1	sr. jjvhod	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 11,0°
norm. 8,0°. Padavina v 24 urah 0 mm

Komptoaristinja

zmožno obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi, vajeno stenografijo in strojepisja in z vedenstvo trgovske prakso, se sprejme. 3856—2

Natančne ponudbe za zahtevo plače pod "Spretna A" na upravnosti "Slovenskega Naroda".

Kupilo se za trgovino

stelaže
in dobro shranjen 3843—3
pudel.

Kje, pove uprav. "Slov. Naroda".

Lepo

stanovanje

v Knalloh ulicah št. 5 v III. nadstropju s 4 sobami, kopalno sobo in vsemi pritiklinami

se odda za november 1908 ali za februar 1909.

Pojasnila se dobe v "Naredni tiskarni" ali pa pri gosp. Lavrentiču, upravnem odborniku, pisarna mestnega užitnega zakupa, Dunajska cesta 31. 3408—9

Ura z veržico

samo 2 K. 3883

Zaradi nakupa velike množine ur razpoložljiva razpoložljivina: prekrasno posloženo, 86 ur idočo preciznijo uro na sidro, z lepo veržico za samo K 2, kakor tudi triletnim pismenim jamstvom. — Po povzetju razpoložljiva

Prusko-sloška razpoložljivina

A. Gelb, Krakov 43.

NB. Za neugajajoče denar nazaj.

Iščem spretnega 3847—4

kontorista

za lesno trgovino, večega vseh pisarniških del, osobito korespondence v slovenskem, nemškem in če mogoče tudi italijanskem jeziku. Taki, ki so že službovali, imajo prednost.

Nastop lahko takoj. Plača po dogovoru.

Naslov pove upravnostvo "Slov. Naroda".

Mlekarska zveza

Ljubljana, Dunajska cesta 32.) priporoča povodom bližajočih se praznikov

kuhano maslo

iz čajnega surovega masla,

surovom maslo,

sir, domačega izdeka.

Pošilja se maslo najmanj po 5 kg, sir v celih hlebih po 10—30 kg težki. Cena najnižja. 3882—1

Posestnika sin, 25 let star, prikupljajoči vnamnosti, soliden, značajan, prevzame v divnem slovenskem kraju Koroške obširno lepo posestvo (velik sadni vrt, prostrana polja, travniki, mlini — vse v obližnji hiši — gozd itd.). — **Išče zakonsko družino** iz poštene slovenske hiše; starost 20—30 let, vdova brez otrok ni izključena; dota 8—10 tisoč K se varno vknjiži na posestvo. Izrečno se zahteva: neoporečnost in veselje do gospodarstva.

Le resne ponudbe, če mogoče s sliko, najkasneje do 8. novembra pod "Rozna domina" poste restante Ljubljana.

Tajnost zajamčena, na anonimna pisma se ne ozira. 3867—2

Resna ženitna ponudba.

Posestnika sin, 25 let star, prikupljajoči vnamnosti, soliden, značajan, prevzame v divnem slovenskem kraju Koroške obširno lepo posestvo (velik sadni vrt, prostrana polja, travniki, mlini — vse v obližnji hiši — gozd itd.). — **Išče zakonsko družino** iz poštene slovenske hiše; starost 20—30 let, vdova brez otrok ni izključena; dota 8—10 tisoč K se varno vknjiži na posestvo. Izrečno se zahteva: neoporečnost in veselje do gospodarstva.

Le resne ponudbe, če mogoče s sliko, najkasneje do 8. novembra pod "Rozna domina" poste restante Ljubljana.

Tajnost zajamčena, na anonimna pisma se ne ozira. 3867—2

Resna ženitna ponudba.

Posestnika sin, 25 let star, prikupljajoči vnamnosti, soliden, značajan, prevzame v divnem slovenskem kraju Koroške obširno lepo posestvo (velik sadni vrt, prostrana polja, travniki, mlini — vse v obližnji hiši — gozd itd.). — **Išče zakonsko družino** iz poštene slovenske hiše; starost 20—30 let, vdova brez otrok ni izključena; dota 8—10 tisoč K se varno vknjiži na posestvo. Izrečno se zahteva: neoporečnost in veselje do gospodarstva.

Le resne ponudbe, če mogoče s sliko, najkasneje do 8. novembra pod "Rozna domina" poste restante Ljubljana.

Tajnost zajamčena, na anonimna pisma se ne ozira. 3867—2

Resna ženitna ponudba.

Posestnika sin, 25 let star, prikupljajoči vnamnosti, soliden, značajan, prevzame v divnem slovenskem kraju Koroške obširno lepo posestvo (velik sadni vrt, prostrana polja, travniki, mlini — vse v obližnji hiši — gozd itd.). — **Išče zakonsko družino** iz poštene slovenske hiše; starost 20—30 let, vdova brez otrok ni izključena; dota 8—10 tisoč K se varno vknjiži na posestvo. Izrečno se zahteva: neoporečnost in veselje do gospodarstva.

Le resne ponudbe, če mogoče s sliko, najkasneje do 8. novembra pod "Rozna domina" poste restante Ljubljana.

Tajnost zajamčena, na anonimna pisma se ne ozira. 3867—2

Resna ženitna ponudba.

Posestnika sin, 25 let star, prikupljajoči vnamnosti, soliden, značajan, prevzame v divnem slovenskem kraju Koroške obširno lepo posestvo (velik sadni vrt, prostrana polja, travniki, mlini — vse v obližnji hiši — gozd itd.). — **Išče zakonsko družino** iz poštene slovenske hiše; starost 20—30 let, vdova brez otrok ni izključena; dota 8—10 tisoč K se varno vknjiži na posestvo. Izrečno se zahteva: neoporečnost in veselje do gospodarstva.

Le resne ponudbe, če mogoče s sliko, najkasneje do 8. novembra pod "Rozna domina" poste restante Ljubljana.

Tajnost zajamčena, na anonimna pisma se ne ozira. 3867—2

Resna ženitna ponudba.

Posestnika sin, 25 let star, prikupljajoči vnamnosti, soliden, značajan, prevzame v divnem slovenskem kraju K